

Archeologisch booronderzoek Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad

Argo 135

ARCHEOLOGENBUREAU ARGO

Archeologisch booronderzoek Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad

Opdrachtgever: Kroesen Beheer BV
 Bevoegd gezag: Gemeente Zaanstad
 Gemeente: Zaanstad
 Plaats: Assendelft
 Toponiem: Dorpsstraat 362
 Onderzoeksmeldingsnr.: 4561153100
 Coördinaten: 110.911/497.660
 110.933/497.643
 110.897/497.614
 110.887/497.632
 Datum veldwerk: 22 augustus 2017
 Veldteam: A. Médard, J.P.L. Vaars
 Titel: Archeologisch booronderzoek Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad
 Rapportnr.: Argo 135
 Auteur(s): J. P. L. Vaars
 Illustraties: J. P. L. Vaars (tenzij anders vermeld)
 Fotografie: J. P. L. Vaars (tenzij anders vermeld)
 Opmaak: J. P. L. Vaars
 Dataverwerking: J. P. L. Vaars
 Datum uitgave: Augustus 2017
 Versienummer: 01
 Autorisatie: A. Médard (Archeologenbureau Argo)
 ISSN: 1879-7091

Eventuele vragen over dit rapport kunnen aan de auteur worden gesteld via onderstaand mailadres:
info@archeologenbureauargo.nl

Disclaimer:

Archeologenbureau Argo en de samensteller(s) van dit rapport kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade (direct of indirect danwel gevolgschade) voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.
 Archeologenbureau Argo betracht de grootste zorgvuldigheid bij het uitvoeren van al haar onderzoeken. De aard van archeologisch onderzoek en in het bijzonder de steekproefsgewijze benadering die inherent is aan archeologisch vooronderzoek maakt het echter onmogelijk garanties te geven ten aanzien van de resultaten van dergelijk onderzoek.

© Archeologenbureau Argo

Archeologenbureau Argo
 Oud Zaenden 2B
 1506 PE
 Zaandam

075-6314418
info@archeologenbureauargo.nl
www.archeologenbureauargo.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
2.	Doelstelling en methode.....	5
3.	Resultaten booronderzoek.....	6
4.	Vondsten.....	7
4.1	Vondsten AWN Zaanstreek-Waterland.....	7
4.2	Vondsten oppervlaktekartering	
5.	Beantwoording onderzoeksvragen.....	11
6.	Samenvatting en advies.....	12
7.	Literatuur.....	13

Bijlagen

1. Stappenplan archeologie
2. Tabel archeologische en geologische perioden
3. Ligging boringen
4. Boorbeschrijvingen
5. Boorstaten en profielen
6. Vondstenlijst keramiek
7. Vondstenlijst bot
8. Vondstenlijst natuursteen

1. Inleiding

In dit rapport worden de resultaten weergegeven van een in opdracht van Kroesen Beheer BV door Archeologenbureau Argo uitgevoerd booronderzoek. Het onderzochte plangebied is gelegen aan de Dorpsstraat nummer 362 te Assendelft en heeft afmetingen van ongeveer 40 bij 22 meter (afbeelding 1 en 2). Ter plaatse zal nieuwbouw worden ontwikkeld. Omdat bij de hiermee gepaard gaande grondroerende werkzaamheden eventueel aanwezige archeologische waarden kunnen worden verstoord, wordt door de gemeente Zaanstad onderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied vereist. Hiertoe is ook een Programma van Eisen (PvE) opgesteld (Kleij, 2017).

Het plangebied betreft een locatie van grote archeologische waarde. Het plangebied ligt langs het bewoningslint van Assendelft, naast de kerk waarvan de voorganger rond 1400 is gesticht. De kerk staat op een terp. Mogelijk loopt deze onder het plangebied door. Op de terp kunnen woningen gestaan hebben met plaggenfunderingen, wanden van met leem dichtgesmeerde gevlochten wilgentenen en rieten daken. In de zestiende en zeventiende eeuw werden poeren funderingen gebruikt waarop houten of stenen woningen kwamen te staan. Het plangebied is van archeologische waarde omdat daar in de grond resten aanwezig kunnen zijn van weggezakte middeleeuwse terpen, opgebouwd uit veen en veenplaggen, waarop en waarin resten van bewoning uit die tijd verborgen kunnen liggen. Ook kunnen resten worden verwacht van onderheide gebouwen (woningen, schuren) uit de zestiende tot negentiende eeuw (Kleij, 2017).

Afbeelding 2. Het plangebied. Foto richting noorden.

2. Doelstelling en methode

Het doel van een verkennend archeologisch booronderzoek is het in kaart brengen van het landschap en het vaststellen van de gaafheid van het bodemprofiel. Ook wordt de verwachting uit het bureauonderzoek zo mogelijk getoetst en aangevuld. Er wordt (extra) informatie verkregen over de intactheid van de bodem en over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied. Wanneer mogelijk worden de aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de archeologische resten vastgesteld zodat deze kunnen worden gewaardeerd. Op basis van de resultaten wordt in dit rapport een advies uitgebracht over de mogelijke vervolgstappen met betrekking tot de archeologie, aan de hand waarvan de bevoegde overheid een beleidsbeslissing (selectiebesluit) kan nemen. De resultaten van het onderzoek kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden.

Bij het onderzoek zijn 13 boringen gezet met een maximale diepte van 3,0 meter onder maaiveld.

De ligging van de uitgevoerde boringen wordt getoond in bijlage 3. De boringen worden in bijlage 4 beschreven. Bijlage 5 toont de profielen.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 4.0 (KNA 4.0). De beschrijving van de boorstaten is verricht volgens de richtlijnen van de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB/NEN 5104).

Voorafgaande aan het booronderzoek zijn door de AWN Zaanstreek-Waterland vondsten verzameld bij het verdiepen van enkele ten bate van milieukundig onderzoek aangelegde sleufjes. Deze worden behandeld in paragraaf 4.1. Tijdens het onderzoek zijn aan het oppervlak liggende vondsten verzameld. Deze worden in paragraaf 4.2 besproken.

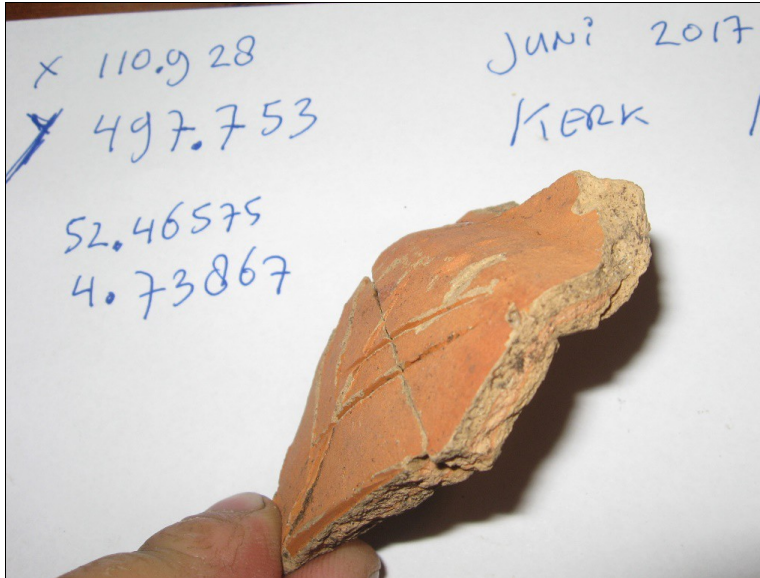
3. Resultaten booronderzoek

Op het noordoostelijke deel van het terrein bevindt zich een in recente tijd opgebracht zandpakket met een dikte van 0,5 tot 0,75 meter. Op het resterende deel van het terrein is dit zand reeds geheel of grotendeels weggegraven. Hier liggen ophogingslagen uit de Nieuwe Tijd direct aan het maaiveld. Ter plaatse van boring 1 heeft het recente zandpakket een dikte van 0,75 meter. Er onder bevindt zich, van 0,75 tot 1,45 meter, een ophogingspakket bestaande uit grijze (tweede kleur bruine), iets zandige klei met mortel en puntjes. Van 1,45 tot 1,8 meter diepte bevindt zich een ophogingslaag van bruin (tweede kleur rood) compact kleilig veen. Waarschijnlijk betreft het hier een plaggenlaag. Vanaf 1,8 meter diepte is het natuurlijke veen aanwezig. In boring 2 is het recente zandpakket 0,55 meter dik. Er onder bevinden zich tot 2,05 meter onder maaiveld diverse ophogingslagen waarvan de onderste twee bestaan uit veenplaggen. Boring 3 stuikte ondanks diverse pogingen op een diepte van 0,05 tot 0,25 meter op een bakstenen vloertje. Ter plekke van boring 4 heeft het recente zand een dikte van 0,6 meter. Tot 1,7 meter onder maaiveld zijn hier diverse ophogingslagen aanwezig waarvan de onderste twee bestaan uit veenplaggen. Bij boring 5 ontbreekt het recente zandpakket en liggen de ophogingslagen aan het maaiveld. Ook hier bestaan de onderste twee ophogingspakketten uit veenplaggen. De natuurlijke ondergrond is aanwezig vanaf 1,15 meter onder maaiveld. In boring 6 is een 0,4 meter dik recent zandpakket aanwezig, gevolgd door een 0,2 meter dikke laag zand met hydrokorrels. Vanaf 0,6 tot 2,1 meter diepte zijn ophogingslagen aanwezig. Alleen de onderste laag, vanaf 1,7 meter diepte, bestaat hier uit veenplaggen. De boringen 7 en 8 zijn vergelijkbaar met boring 6. Hier zijn vanaf 0,5 en 0,4 meter onder maaiveld tot een diepte van 2,1 en 1,9 meter ophogingslagen aanwezig waarvan de onderste uit veenplaggen bestaat. Vermeldenswaardig is nog de aanwezigheid van een mortellaagje op een diepte van 1,0 tot 1,04 meter diepte in boring 7. Ter plekke van boring 9 zijn vanaf het maaiveld tot 1,2 meter diepte ophogingslagen aanwezig. De onderste 0,2 meter dikke laag bestaat hier uit veenplaggen. In boring 10 bestaat de bovenste 0,15 meter uit verstoorde grond. Daaronder zijn tot 1,1 meter diepte ophogingslagen aanwezig. Op een diepte van 0,35 tot 0,5 meter werden kleine (indetermineerbare) botfragmentjes aangetroffen (V1). Een laag veenplaggen is hier niet aangetroffen. De boringen 11 t/m 13 zijn vergelijkbaar met boring 10. Onder een dunne verstoorde bovenlaag bevinden zich hier ophogingslagen tot diepten van respectievelijk 1,2 1,2 en 1,1 meter onder maaiveld. De laag veenplaggen is in deze boringen niet aanwezig. In boring 11 werd op 0,35 m onder maaiveld een fragment roodbakend aardewerk uit de 17e of 18e eeuw aangetroffen (V2).

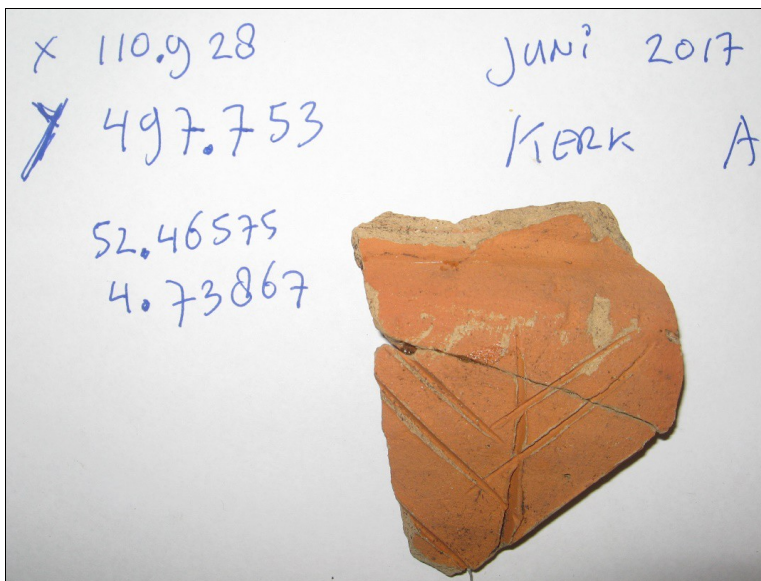
4. Vondsten

4.1 Vondsten AWN Zaanstreek-Waterland

Voorafgaande aan het booronderzoek is door de AWN Zaanstreek een verkenning uitgevoerd op het terrein. Hierbij zijn enkele ten bate van milieukundig onderzoek gegraven sleufjes verder uitgediept. De aangetroffen vondsten worden in het onderstaande afgebeeld.

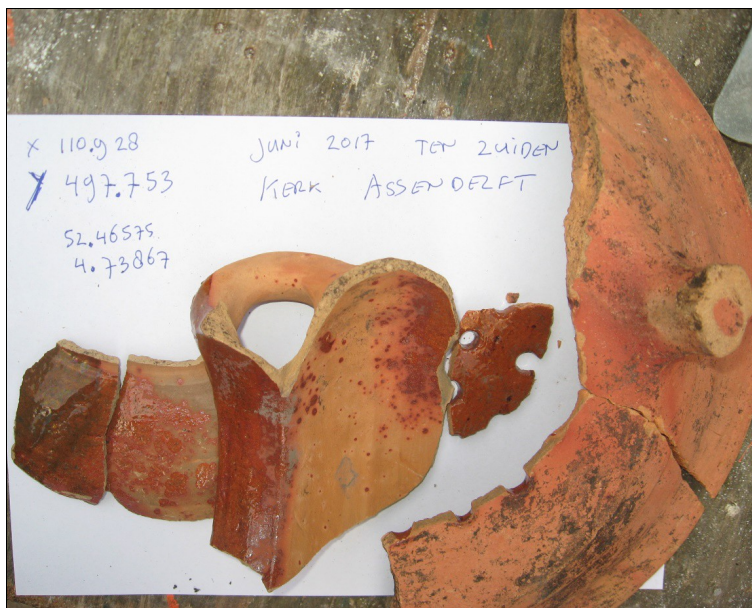
Afbeelding 3. Een ingekrast fragment Andenne aardewerk. Datering: 10e-13e eeuw. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

Afbeelding 4. Hetzelfde fragment als dat van afbeelding 3. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

Afbeelding 5. Roodbakkend aardewerk uit de 14e-15e eeuw. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

Afbeelding 6. Hetzelfde materiaal als op afbeelding 5. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

Archeologisch booronderzoek Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad

Afbeelding 7. Een fragment steengoed en twee stukjes Pingsdorferkeramik. Het steengoed dateert in de 13e-14e eeuw, het Pingsdorf in de 10-12e eeuw. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

Afbeelding 8. Fragmenten grijsbakkend aardewerk met uitgeknepen voetjes en steengoed. Datering: 13e-15e eeuw. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

Afbeelding 9. Nogmaals het materiaal van afbeelding 8. Foto: AWN Zaanstreek-Waterland.

4.2 Vondsten veldkartering

Bij de tijdens het booronderzoek gehouden veldkartering zijn 14 fragmenten keramiek, één stuk natuursteen, vijf pijpfragmenten en drie menselijke botfragmenten aangetroffen (V3, afbeelding 10). De keramiek bestaat uit 11 fragmenten roodbakkend aardewerk en drie fragmenten steengoed. Eén fragment dateert in de 19e of 20e eeuw, de overigen in de 17e of 18e eeuw. Het fragment natuursteen bevat enkele ingegraveerde gebogen lijnen op basis waarvan het als fragment van een grafsteen gedetermineerd kan worden. Letters zijn niet aanwezig. De datering ligt waarschijnlijk in de 17e eeuw. De pijpfragmenten bestaan uit twee steelfragmenten; een dik en een dun exemplaar. Het eerste dateert waarschijnlijk in het begin van de 17e eeuw, het tweede in de 18e of 19e eeuw. De drie fragmentarische pijpekoppen dateren gezien de geringe grootte in de eerste helft van de 17e eeuw. De drie menselijke botfragmenten bestaan uit een distaal vergroeid fragment van een ulna, een atlas en een deel van een rechterbovenkaak met drie molaren en twee premolaren. Het kaakfragment is, net als het fragment van een ulna en de atlas, van een volwassen individu. Opvallend is dat de oppervlaktevondsten die bij het booronderzoek zijn verzameld allen uit de Nieuwe Tijd dateren terwijl het door de AWN (bij graafwerk) verzamelde vondstmateriaal uit de Middeleeuwen dateert. Ook zijn deze middeleeuwse vondsten relatief groot (ca. vijf tot zeven cm). Dit wijst er waarschijnlijk op dat de middeleeuwse vindplaats (de terp?) nog relatief intact is.

5. Beantwoording onderzoeksvragen

De in het Programma van Eisen (Kleij, 2017) geformuleerde onderzoeksvragen zijn in het onderstaande cursief weergegeven.

1. *Welke delen van de bodem zijn door graafwerkzaamheden uit de 20^e eeuw verstoord en tot hoe diep?*
In het noordoostelijke deel van het terrein (nabij de kerk) bevindt zich een in (sub)recente tijd opgebracht pakket zand met puin met een dikte van 0,5 t/m 0,7 meter (boring 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 en 9). In de overige boringen is dit zandpakket veel minder dik of ontbreekt het geheel. Verstoringen zijn niet aangeboord.
2. *In het plangebied kunnen resten van middeleeuwse veenterpen met woonresten en resten van zestiende tot achttiende eeuwse bewoning worden verwacht. Zijn archeologische sporen en artefacten aanwezig die hierop wijzen?*
De ophogingslagen van veenplaggen kunnen waarschijnlijk aan een middeleeuwse terp worden toegeschreven. De overige ophogingslagen dateren waarschijnlijk in de Nieuwe Tijd.
3. *De slootkanten kunnen veel archeologische vondsten (aardewerk, glas, metaal) bevatten. Is in de slootkant opvallend veel aardewerk, glas of metaal aanwezig?*
De slootkant, voor zover toegankelijk en zichtbaar door de dichte begroeiing, bevatte niet meer vondstmateriaal dan het overige deel van het terrein.
4. *Zijn andere archeologische sporen of resten aanwezig?*
Op het gehele terrein zijn archeologische ophogingslagen aanwezig. Daarnaast is keramiek, bot en een fragment van een grafsteen aangetroffen. In boring 7 is op een diepte van 1,38 meter onder maaiveld botmateriaal aangeboord (V2). Dit, in combinatie met het aan de oppervlakte gevonden menselijk botmateriaal en het fragment van een grafzerk, kan betekenen dat er in het plangebied begravingen aanwezig zijn. In boring 11 is op 0,35 meter onder maaiveld een fragment roodbakkende keramiek uit de 17e of 18e eeuw gevonden.
5. *Wat is de algemene datering van de archeologische resten?*
De datering van het gevonden materiaal ligt vooral in de perioden 12e-15e eeuw en 17e-18e eeuw.
6. *Wanneer archeologische sporen en artefacten aanwezig zijn, waar en hoe diep liggen deze?*
Archeologische ophogingslagen zijn reeds direct onder het recente zandpakket, of, waar dit ontbreekt, al aan het maaiveld aanwezig waarmee deze nu erg kwetsbaar zijn voor verdere verstoringen.
7. *Tot maximaal welke diepte kan de bodem worden verstoord zonder de archeologische vindplaatsen te beschadigen (diepte aangeven in cm onder huidige maaiveld én in NAP)?*
In het recente zandpakket zijn geen archeologische overblijfselen aanwezig. Dit kan zonder beletsel worden vergraven of verwijderd. Direct daaronder zijn echter reeds archeologische ophogingslagen aanwezig, soms liggen deze al aan de oppervlakte (zie boring 5 en 9). Vanaf -0,65 m NAP dient dus rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van archeologische overblijfselen.

6. Samenvatting en advies

In augustus 2017 is door Archeologenbureau Argo een verkennend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad. Bij het onderzoek zijn in totaal dertien boringen geplaatst.

In het noordoostelijke deel van het plangebied bevindt zich een in recente tijd opgebracht zandpakket met een dikte van 0,5 tot 0,7 meter. Direct hieronder bevinden zich archeologische ophogingslagen. In het overige deel van het plangebied is dit recente zand reeds geheel of bijna geheel verwijderd en liggen de archeologische lagen aan het oppervlak. De bovenste ophogingslagen dateren waarschijnlijk uit de 17e of 18e eeuw. Op een dieper niveau zijn ophogingslagen bestaande uit veenplaggen aangeboord. Deze dateren waarschijnlijk uit de 12e-15e eeuw.

Opvallend is dat de oppervlaktevondsten die bij het booronderzoek zijn verzameld allen uit de Nieuwe Tijd dateren terwijl het door de AWN (bij graafwerk) verzamelde vondstmateriaal uit de Middeleeuwen dateert. Ook zijn deze middeleeuwse vondsten relatief groot (ca. vijf tot zeven cm). Dit wijst er waarschijnlijk op dat de middeleeuwse vindplaats (de terp?) nog relatief intact is. In boring 7 is op 1,38 meter onder maaiveld botmateriaal aangeboord. Hiervan kon niet worden vastgesteld of het menselijk of dierlijk is. Aan het oppervlak zijn drie menselijke botten en een deel van een grafzerk aangetroffen. Dit kan er op wijzen dat in het plangebied menselijke begravingen aanwezig zijn.

Op basis van het bovenstaande wordt het volgende geadviseerd: Aan de noordoostzijde van het terrein bevindt zich een pakket recent opgebracht zand. Direct hieronder, vanaf -0,65 meter NAP, bevinden zich archeologische overblijfselen. Voorafgaande aan elke vorm van grondverzet onder het pakket recent zand (of dieper dan -0,65 meter NAP) dient archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden. Een andere optie is wellicht het ophogen van het terrein waardoor de archeologische overblijfselen in de bodem bewaard kunnen blijven.

De beslissing om bovenstaand advies al dan niet over te nemen (een selectiebesluit) dient door de bevoegde overheid, in dit geval de Zaanstad, te worden genomen.

Tot slot dient te worden vermeld dat, ongeacht dit advies en het selectiebesluit, er een wettelijke meldingsplicht bestaat (Erfgoedwet 2016) mochten er onverhoopt toch archeologische overblijfselen worden aangetroffen.

7. Literatuur

Kleij, P., 2017. *Programma van Eisen Inventarisend Veldonderzoek-boringen, Dorpsstraat 362, Assendelft, gemeente Zaanstad.*

N.N., 2014. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 4.0.*

SIKB, 2005. *Archeologische Boorbeschrijvingswaaier.*

SIKB, 2005. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingen (ASB).*

BIJLAGE 1. Traject archeologische monumentenzorg: stappenplan

In het "stappenplan archeologie" wordt aangegeven welk traject bij planvorming bewandeld moet worden als het gaat om het inpassen van archeologische waarden en verwachtingen. Het is van groot belang om in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming rekening te houden met de archeologische waarden en verwachtingen en wel voordat men aanvangt met de globale invulling van een plangebied. Het stappenplan gaat uit van een brede inventarisatie van wat er bekend is over de archeologische waarden. Op basis daarvan wordt zeer gericht ingezoomd op voor het plan(gebied) relevante archeologische informatie. Na iedere stap wordt beredeneerd gekozen voor meer diepgaand onderzoek op specifieke plekken, zodat uiteindelijk voldoende bekend is over aanwezige vindplaatsen om gemotiveerde afweging in het ruimtelijke ordeningsproces te kunnen maken.

I. Bureauonderzoek

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie - aan de hand van bestaande bronnen - over bekende of verwachte archeologische waarden binnen of relevant voor het plangebied. Daarnaast moet het bureauonderzoek inzicht bieden in eventueel benodigd inventariserend onderzoek (stap II, zie onder). Een bureauonderzoek bestaat uit een archief- en literatuuronderzoek van archeologische en bodemkundige gegevens die bij RACM, provincie, gemeente en/of andere instanties (b.v. universiteiten, musea) bekend zijn over het betreffende gebied. Het Bureauonderzoek dient de volgende aspecten te behandelen:

- aangeven wat de aanleiding is voor het bureauonderzoek en om welk gebied het gaat. Dit in verband met het bepalen van het onderzoekskader;
- beschrijven van het huidige gebruik van de locatie op basis van beschikbare relevante gegevens;
- beschrijven van het historische grondgebruik of de historische ontwikkeling van het gebied op basis van geofysische, fysische en historisch-geografische gegevens ;
- een korte impressie over de ontstaansgeschiedenis van het landschap ;
- een impressie van de bewoningsgeschiedenis;
- beschrijven bekende archeologische waarden ;
- archeologisch waardevolle terreinen zoals deze zijn opgenomen in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de RACM. Dezelfde terreinen zijn tevens opgenomen op de Archeologische Monumentenkaarten (AMK) van de provincies. Archeologisch waardevolle terreinen genieten wettelijke bescherming (ex artikel 3 en 6 van de Monumentenwet) of dienen een planologische bescherming te krijgen binnen het bestemmingsplan;
- archeologische vindplaatsen zoals deze in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de RCE aanwezig zijn. Clustering van vindplaatsen kan wijzen op de aanwezigheid van bewoningssporen uit het verleden;
- beschrijven van de archeologische verwachtingen en opstellen van een gespecificeerd en onderbouwd verwachtingsmodel van de verwachte archeologische waarden:
- aan de hand van de door de RACM ontwikkelde Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden. Gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde of trefkans komen in ieder geval voor een nader archeologisch onderzoek in aanmerking;
- aan de hand van een meer gedetailleerde provinciale c.q. gemeentelijke verwachtingskaart;
- rapportage met daarin advisering ten behoeve van het vervolgtraject gerelateerd aan de verschillende stadia van het planvormingsproces.

II. Inventariserend veldonderzoek (IVO)

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het zeer gericht aanvullen en toetsen van de uitkomsten van het bureauonderzoek. Stapsgewijs wordt bekeken óf er archeologische waarden aanwezig zijn en zo ja, wat dan de aard, karakter, omvang, datering, gaafheid, conservering en relatieve kwaliteit is. Ten behoeve van een IVO dient een Programma van Eisen (PvE) opgesteld te worden. In principe wordt het IVO uitgevoerd op basis van een Plan van Aanpak (PvA). Het onderzoek kan bestaan uit de volgende methoden:

- non-destructieve methoden: geofysische methoden (elektrische, magnetische en elektromagnetische methoden eventueel in combinatie met remote sensing technieken);
- weinig destructieve methoden: oppervlaktekartering, booronderzoek, sondering (putjes van maximaal een vierkante meter);
- destructieve methoden: proefsleuven.

Welke methoden (kunnen) worden ingezet hangt af van de locatie en vraagstelling. De onderbouwing voor de in te zetten methoden is in het bureauonderzoek gegeven. Een inventariserend veldonderzoek moet leiden tot een waardering en een archeologisch inhoudelijk selectieadvies.

Bij weinig destructieve methoden gaat het om oppervlaktekartering en booronderzoek. Dit houdt in dat het plangebied wordt gekarteerd door middel van het "belopen" van akkers en weilanden, waarbij gezocht wordt naar aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden. Daarnaast wordt door middel van boringen onderzocht hoe het staat met de bodemopbouw, en of er archeologische lagen of indicatoren te onderscheiden zijn. De aangetroffen vindplaatsen kunnen vervolgens nader bekeken worden met een meer diepgaand booronderzoek. Dit levert nadere informatie over de omvang en waardering op. Soms is het nodig om in dit stadium proefputjes te graven.

Een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd indien uit de minder destructieve onderzoeksmethoden is gebleken dat er in een plangebied waardevolle archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Door middel van het graven van een aantal proefsleuven kunnen de exacte begrenzing, de datering en de graad van conservering van een vindplaats worden onderzocht. Uit het proefsleuvenonderzoek moet blijken of een vindplaats behoudenswaardig of zelfs beschermenswaardig is. Is dit het geval, dan zal bekeken moeten

Archeologisch booronderzoek Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad

worden of de vindplaats ingepast kan worden in het plan. Het rijks- en ook het provinciaal archeologiebeleid gaat in eerste instantie uit van behoud van het bodemarchief in situ (ter plekke in de bodem).

Eventueel: III. Opgraven ofwel archeologisch vervolgonderzoek

Indien het niet mogelijk is een 'behoudenswaardige of beschermenswaardige' vindplaats in situ te bewaren, zal het hier aanwezige bodemarchief voor het nageslacht bewaard dienen te worden door middel van een vlakdekkend onderzoek. Alleen dan is deze stap (stap III) noodzakelijk.

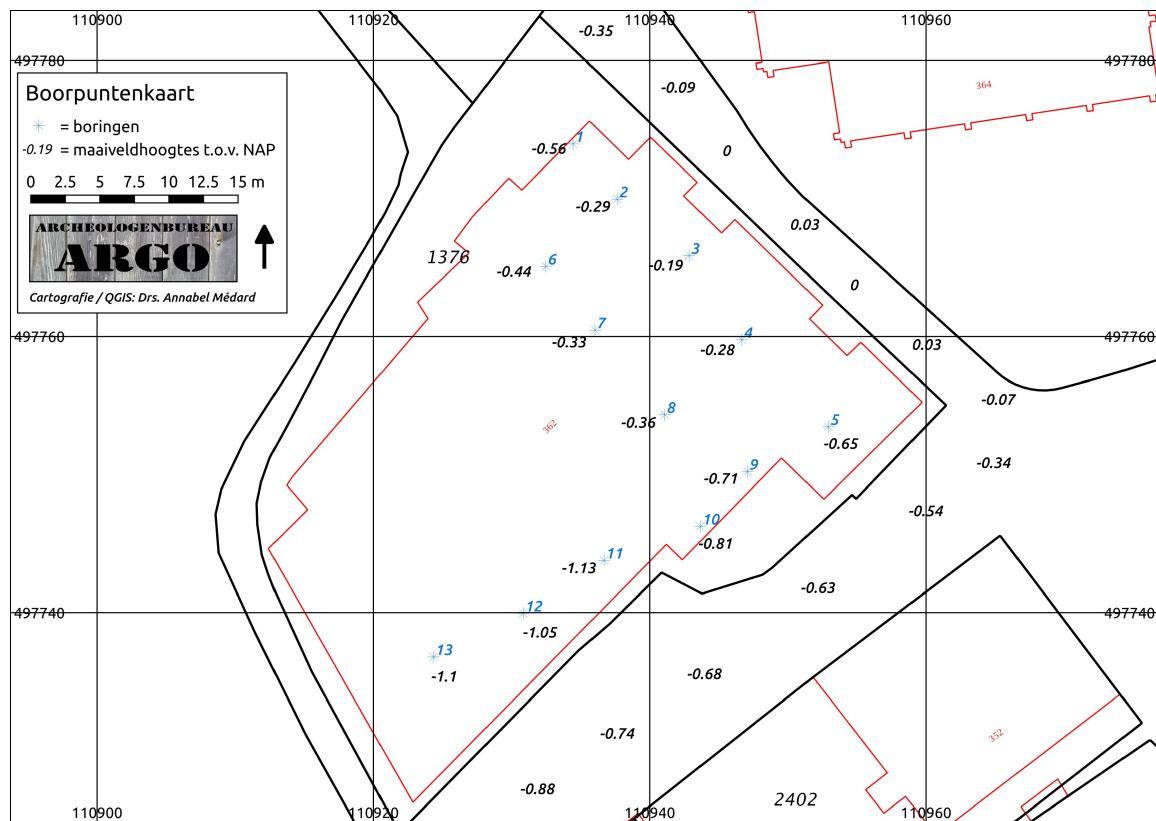
Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort.

BIJLAGE 2. Tabel archeologische en geologische perioden

Archeologische periode	Tijd (jaren BP)***	Geochronologisch Tijdperk*	Geochronologische Tijd**	Tijd (jaren BP)***
Nieuwe tijd	0-450	Holoceen	Subatlanticum	0-2.400
Late Middeleeuwen	450-900			
Vroege Middeleeuwen	900-1.500			
Laat-Romeinse tijd	1.500-1.620			
Midden-Romeinse tijd	1.620-1.880			
Vroeg-Romeinse tijd	1.880-1.962			
Late IJzertijd	1.962-2.200			
Midden IJzertijd	2.200-2.450			
Vroege IJzertijd	2.450-2.750			
Late Bronstijd	2.750-3.050			
Midden Bronstijd	3.050-3.750			
Vroege Bronstijd	3.750-3.950			
Laat Neolithicum	3.950-4.800			
Midden Neolithicum	4.800-6.150			
Vroeg Neolithicum	6.150-7.250			
Laat Mesolithicum	7.250-8.800			
Midden Mesolithicum	8.800-9.450			
Vroeg Mesolithicum	9.450-11.150			
Laat Paleolithicum	11.150-36.950			
Midden Paleolithicum	36.950-301.950	Pleistoceen	Weichselien	11.650-116.000
			Eemien	116.000-128.000
			Saalien	128.000-238.000
			Oostermeer	238.000-243.000
			Onbenoemd	243.000-324.000

* Blauw = relatief koud klimaat / Roze = relatief warm klimaat
** Donkerblauw = relatief nat klimaat / Groen = relatief droog klimaat
*** BP = Before Present (Engels voor: vóór heden) is een aanduiding bij het meten van tijd. Met heden wordt het jaar 1950 bedoeld. 100 jaar BP is dus 100 jaar voor 1950, oftewel in het jaar 1850 na Chr.

BIJLAGE 3. Ligging boringen

BIJLAGE 4. Boorbeschrijvingen

Bij het beschrijven van de boringen is gebruik gemaakt van de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB) en de daarvan afgeleide Archeologische Boorbeschrijvingswaaier van de SIKB (SIKB, 2005). Voor de concordantielijst van gebruikte afkortingen wordt verwezen naar de tekst van de ASB, vrij te downloaden op www.sikb.nl.

Beknpte verklaring gebruikte afkortingen:

1: zwak
 2: matig
 3: sterk
 br.: bruin
 bst: baksteen
 do.: donker
 gr.: grijs
 H: humeus
 hk: houtskool
 K: klei k: kleiig
 li.: licht
 mv.: maaiveld
 s: siltig
 T: tweede kleur
 V: vondst
 Z: zand
 z: zandig

Boring 1 -0,56 m NAP

0-50 cm: br. T gr. Zs1 gevlekt met do.br. Ks1+ kiezels2; recent
 50-75 cm: br. T gr. Zs1 gevlekt met do.br. Zk1+ puin2; recent
 75-145 cm: gr. T br. Kz1 + mo1 + pintjes1; opg
 145-180 cm: br. T ro. Vk1, compact, iets gevlekt; opg
 180-300 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 2 -0,29 m NAP

0-35 cm: li.br. Zs1 + puin3; recent
 35-55 cm: br. Zs1 + puin3; recent
 55-70 cm: br. T gr. Kz1 + bstpuin2; opg
 70-110 cm: br. T gr. Ks2 H1 + bstpuin1 + mo1; opg
 110-155 cm: gr. Ks2 H1 + mo1; opg
 155-185 cm: do.br. Vkm afgewisseld met do.br. T do.gr. Vkm, compact; plaggen; opg
 185-205 cm: br. T ro. Vk1, compact; opg
 205-250 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 3 -0,19 m NAP

0-5/25 cm: boring stuikt op bakstenen vloer (zes pogingen)

Boring 4 -0,28 m NAP

0-25 cm: br. T gr. Zs1 + kiezels1 + puin3; recent
 25-60 cm: br. Zs1 gemengd met br. Ks1 + kiezels1; recent
 60-80 cm: br. T gr. Ks2 H1 + mo1 + bstpuin1 + hk1; opg
 80-95 cm: gr. T br. Ks2 H1 + as1 + mo1 + bstpintjes1; opg
 95-125 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H1 + mo1; opg
 125-140 cm: do.br. Vk1, compact; opg
 140-170 cm: do.br. Vkm afgewisseld met do.br. T do.gr. Vkm, compact; plaggen; opg
 170-220 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 5 -0,65 m NAP

0-40 cm: do.br. Ks2 H1 + mo1 + bstpuin1 + as1; opg
 40-70 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H1 + mo1; opg
 70-80 cm: do.br. T ro. Vk1, compact; opg
 80-115 cm: do.br. Vkm afgewisseld met do.br. T do.gr. Vkm, compact; plaggen; opg
 115-170 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 6 -0,44 m NAP

0-40 cm: li.br. Zs1 + puin2; recent
 40-60 cm: do.br. T do.gr. Zs1 + hydrokorrels3; recent
 60-90 cm: do.br. Kz1 H1 + bstpuin1; opg
 90-125 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2 + bstpuin1 + mo1; opg
 125-170 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H2; opg
 170-210 cm: do.br. Vk1, compact; opg
 210-230 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Archeologisch booronderzoek Dorpsstraat 362 te Assendelft, gemeente Zaanstad*Boring 7 -0,33 m NAP*

0-25 cm: li.br. Zs1 + puin2; recent
 25-50 cm: do.br. T do.gr. Zs1 + hydrokorrels3; recent
 50-70 cm: do.br. Kz2 H1 + bstpuin1; opg
 70-100 cm: do.br. Kz1 H1 + bstpuin1 + hk1; opg
 100-104 cm: mortellaagje
 104-130 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2; opg
 130-150 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H2, V1 op 138 cm; opg
 150-190 cm: do.br. Ks2 H2, vlekkelig; compact; opg
 190-210 cm: do.br. Vk1 gelaagd met do.br. T do.gr. Vk1, compact; opg
 210-270 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 8 -0,36 m NAP

0-5 cm: li.br. Zs1 + puin2; recent
 5-40 cm: do.br. T do.gr. Zs1 + hydrokorrels3; recent
 40-55 cm: br. Zs1 gemengd met gr. Zs1 + sch1 + puin1; recent
 55-85 cm: do.br. Ks2 H1 + pintjes1 + mo1 + hk1 + bstpuin1; opg
 85-115 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2 + bstpuintje; opg
 115-190 cm: do.gr. T do.br. Vk1 afgewisseld met do.br. T ro. Vk1, compact; opg
 190-250 cm: br. T ro. vkm; natuurlijk

Boring 9 -0,71 m NAP

0-45 cm: do.br. Ks2 H2 + mo2 + bstpuin2 + hk1; opg
 45-70 cm: li.br. T li.gr. Ks1 + as1; opg
 70-92 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H3; opg
 92-100 cm: li.br. T li.gr. Ks1, gevlekt, + as1; opg
 100-120 cm: do.br. T do.gr. Vk3; opg
 120-160 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 10 -0,81 m NAP

0-15 cm: do.br. Ks2 gemengd met br. Zs1 + puin3; recent
 15-35 cm: do.br. Kz1 + mo1; opg
 35-50 cm: do.br. Ks2 H1 + mo1 + bstpuin1 + botfragmentjes (indet.); opg
 50-65 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H2 + bstpuintjes1 + mo1; opg
 65-85 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2; opg
 85-90 cm: li.br. T li.gr. Ks1 + as2; opg
 90-110 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2 + hk1; opg
 110-150 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 11 -1,13 m NAP

0-10 cm: do.br. Ks2 gemengd met br. Zs1 + puin2; recent
 10-30 cm: br. Kz1 + mo1; opg
 30-50 cm: do.br. Ks2 H1 + mo1, V2 op 35 cm; opg
 50-60 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2 + puin1 + mo1; opg
 60-75 cm: br. T gr. Ks2 H3 + hk1; opg
 75-120 cm: br. Ks2 H3, iets vlekkelig; opg
 120-180 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

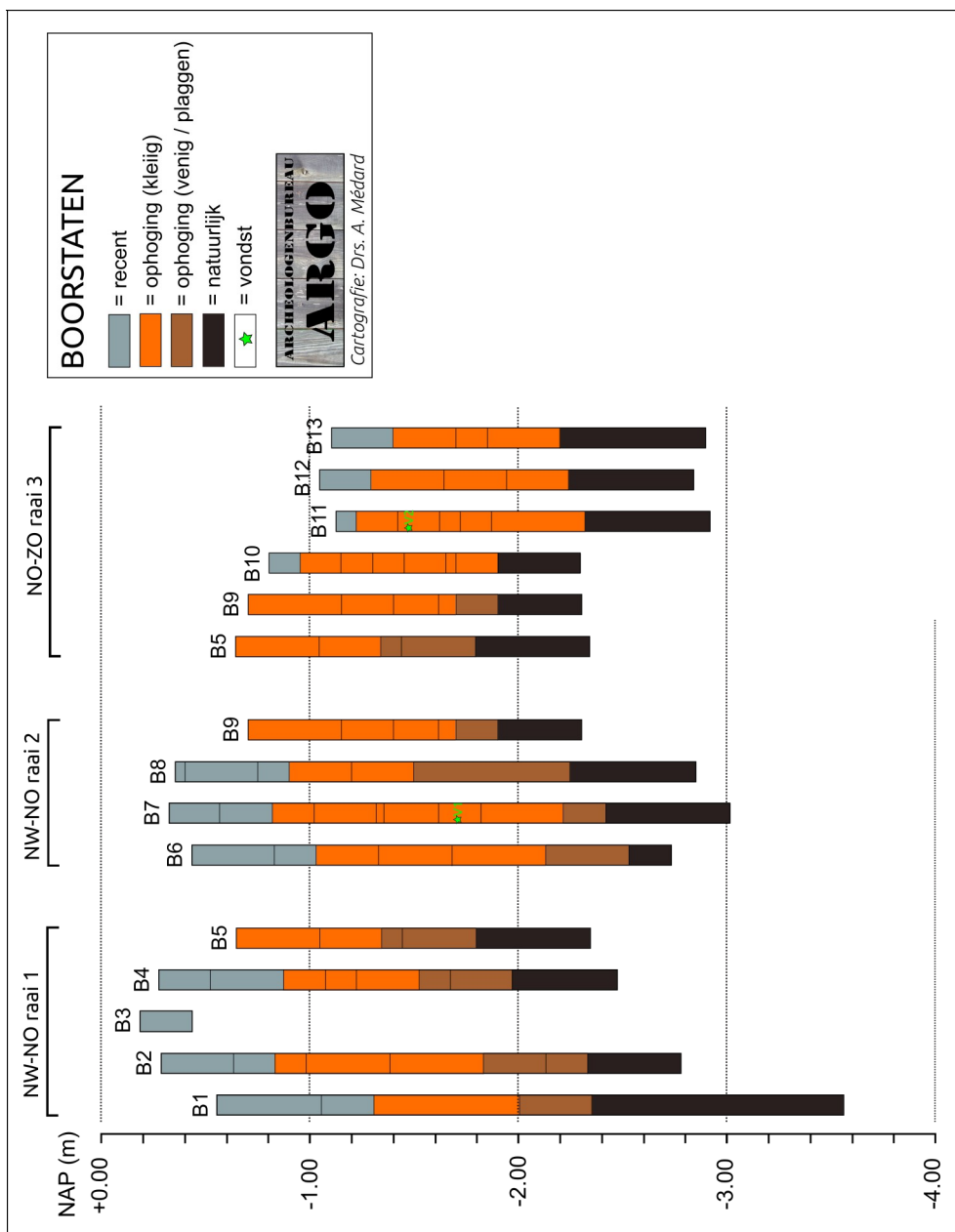
Boring 12 -1,05 m NAP

0-25 cm: do.br. Ks2 gemengd met br. Zs1 + puin2; recent
 25-60 cm: do.br. Ks2 H1 + mo1; opg
 60-90 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H1 + bstpuin1; opg
 90-120 cm: do.br. Ks2 H3, vlekkelig; opg
 120-180 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

Boring 13 -1,11 m NAP

0-25 cm: do.br. Ks2 gemengd met br. Zs1 + puin2; recent
 25-60 cm: do.br. T gr. Ks2 H2 + mo1 + puin1; opg
 60-75 cm: do.gr. T do.br. Ks2 H2; opg
 75-110 cm: do.br. T do.gr. Ks2 H3; opg
 110-180 cm: br. T ro. Vkm; natuurlijk

BIJLAGE 5. Boorstaten en profielen

BIJLAGE 6. Vondstenlijst keramiek

Vondst-nummer	Diepte -mv	Determinatie	Rand-/wand-/bodem-/poot-/oorfragment	Datering	Opmerking
2	35 cm	roodbakkend	bodem/wand-fragment	17e-18e eeuw	Boring 11
3-1	oppervlakte	roodbakkend	steel	17e-18e eeuw	koekpan
3-2	oppervlakte	roodbakkend	worstoor	17e-18e eeuw	buitenzijde ongeglazuurd
3-3	oppervlakte	roodbakkend	rand	17e-18e eeuw	buitenzijde ongeglazuurd
3-4	oppervlakte	roodbakkend	poot	17e-18e eeuw	van grape, buitenzijde ongeglazuurd
3-5	oppervlakte	roodbakkend	oor	17e-18e eeuw	
3-6	oppervlakte	roodbakkend	rand	17e-18e eeuw	
3-7	oppervlakte	roodbakkend	wand	17e-18e eeuw	slibversierd
3-8	oppervlakte	roodbakkend	rand/wand	17e-18e eeuw	bruin glazuur aan buitenzijde, geel glazuur aan binnenzijde
3-9	oppervlakte	roodbakkend	bodem/wand-fragment	17e-18e eeuw	
3-10	oppervlakte	roodbakkend	rand/wand-fragment	17e-18e eeuw	met aanzet oor
3-11	oppervlakte	steengoed	rand/wand-fragment	17e-18e eeuw	Westerwald
3-12	oppervlakte	steengoed	wand	17e-18e eeuw	
3-13	oppervlakte	steengoed	wand	16e-17e eeuw	Raeren
3-14	oppervlakte	roodbakkend	rand/wand-fragment	19e-20e eeuw	bloempot
3-15	oppervlakte	pijpaarde	steel	18e eeuw	dun
3-16	oppervlakte	pijpaarde	steel	17e eeuw	zeer dik
3-17	oppervlakte	pijpaarde	ketel	17e eeuw	klein, fragmentarisch
3-18	oppervlakte	pijpaarde	ketel	17e eeuw	klein, fragmentarisch
3-19	oppervlakte	pijpaarde	ketel	17e eeuw	klein, fragmentarisch

Het door de AWN gevonden materiaal is niet in deze tabel opgenomen.

BIJLAGE 7. Vondstenlijst bot

Vondst-nummer	Diepte -mv	skeletelement	Opmerking
1-1	138 cm (boring 7)	indet	zeer klein, kan niet worden vastgesteld of het menselijk of dierlijk is
3-20	oppervlakte	ulna	distaal vergroeid, menselijk, volwassen individu
3-21	oppervlakte	atlas	volwassen individu
3-22	oppervlakte	fragment rechterbovenkaak	met drie molaren en twee premolaren, menselijk, versleten, volwassen individu

BIJLAGE 8. Vondstenlijst natuursteen

Vondst-nummer	Diepte-mv	Steensoort	Object	Opmerking
3-23	oppervlakte	blauwe hardsteen	fragment grafsteen	vier gebogen lijnen aanwezig, tekst ontbreekt